

Klassikaal te lezen boek met pedofiele passages; strijdigheid met identiteitsdocument van de school, communicatie erover naar ouders en opschorting van het lezen ervan. Klacht deels gegrond.

Volgens klagers, ouders van een 5 V leerling, is het klassikaal gekozen, te lezen en erotische passages over een pedofiel bevattende boek *Muidhond* van Ilse Schilperoord (*verder: het boek*) in strijd met het identiteitsdocument van de school; De Commissie doet hierover geen uitspraak omdat het niet aan haar is om zich inhoudelijk uit te spreken over strijdigheid met de identiteit van een school. De school schoot volgens klagers in haar communicatie en openheid tekort in de voorlichting die de identiteit van de school raakte; De Commissie ziet dat de school uitgebreider had kunnen én moeten communiceren met de ouders over de inhoud van het boek en de wijze waarop inhoudelijk de behandeling vorm zou worden gegeven, meer dan het een 'boek met een pittig thema' te noemen, aangevuld met de tip om desgewenst 'even dit Vlogboek bekijken'; Het thema en het lezen schuurt met de identiteit van de school van gereformeerde signatuur; Daarnaast kan het thema shockerend zijn voor leerlingen, waardoor een gesprek erover thuis moet kunnen worden gevoerd; Niet elke ouder zal naar het oordeel van de Commissie de noodzaak of urgentie gezien of gevoeld hebben tot nader onderzoek van het boek, slechts op basis van de verwijzing naar het vrij summiere Vlogboek. De Commissie verklaart dit klachtonderdeel gegrond.

Het klassikaal lezen van het boek moet volgens klagers worden opgeschort, totdat daarover inhoudelijke communicatie is geweest met de ouders. De Commissie vindt niet dat de school het lezen van het boek moest of zelfs kon uitstellen, op grond van vier door haar omschreven omstandigheden, waaronder de omstandigheid dat leerlingen -los van de lezing in de klas- met het thema in aanraking kunnen komen, waarbij vervolgens bespreking onder leiding van een professional en in een groep minder voor de hand liggend zijn. De Commissie verklaart dit klachtonderdeel ongegrond.

Klachtnummer 2020-181

Advies aan:

het bestuur van de GSG * te (plaatsnaam) (*verder: bestuur of bevoegd gezag*),

inzake de klachten van de heer * en mevrouw * (*verder: klagers*), vader en moeder van (naam zoon)
(*verder ook wel: (naam leerling)*)

tegen

de GSG (locatie Havo/VWO) te (plaatsnaam) (*verder: de school*).

De klachten zijn gericht tegen:

- de heer *, voorzitter Collega van Bestuur van de school (*verder: het bevoegd gezag*);

- de heer *, directeur locatie Havo/VWO van de school (*verder: de directeur*);
- mevrouw *, docent Nederlands op de school (*verder: de docent*).

en werden door klager als volgt geformuleerd:

1. het klassikaal gekozen, te lezen en erotische passages over een pedofiel bevattende boek *Muidhond* van Ilse Schilperoord (*verder: het boek*) is in strijd met het opgestelde identiteitsdocument van de school;
2. de communicatie en openheid aan de ouders schoot te kort in de voorlichting die de identiteit van de school raakte;
3. het klassikaal lezen van het boek moet worden opgeschort totdat daarover inhoudelijke communicatie is geweest met de ouders en ook voor andere ouders alternatieven zijn aangereikt.

I. Verloop van de klachtenprocedure

Gedateerd 13 november 2020 hebben klagers een klachtbrief met bijlagen ingediend bij de Landelijke Klachtencommissie Christelijk Onderwijs (*verder: de Commissie*).

Middels een brief met 7 bijlagen d.d. 25 november 2020 heeft de directeur namens het bevoegd gezag een reactie op de klacht ingestuurd.

De klacht is mondeling behandeld tijdens een online-hoorzitting van de Commissie op 30 november 2020. Daarbij waren namens de school de directeur en de advocaat van de school, de heer mr. drs. J. van den Brink, aanwezig. Daarnaast klager, klaagster was verhinderd.

II. De klachten en het standpunt van klager

Klagers schetsen dat (naam leerling), hun jongste kind en nu 16 jaar, de school bezoekt en nu in klas VWO5 zit. In oktober heeft klassikaal een stemming plaatsgevonden, waaruit het voor het vak Nederlands in de klas te lezen boek *Muidhond* van schrijfster Ilse Schilperoord (*verder: het boek*) uit de bus kwam. Dat boek gaat over een pedofiel en bevat erotische passages.

Op 29 oktober heeft de docent, mede namens haar vakgenoot in de andere V5-klas, middels een email met de ouders gecommuniceerd over dat door hen aan te schaffen boek. Daarbij schreef ze: "Een boek met een pittig thema, en daarom juist geschikt om klassikaal te lezen. Als u meer over het boek wilt weten, dan kunt u even dit Vlogboek kijken: [*link naar een YouTube-fimpje*]." En verder: "Op de boekenlijst staat vermeld dat er dit jaar een boek aangeschaft zal moeten worden, dus uw zoon/dochter zal u hierom vragen. Het zou fijn zijn als u er zorg voor wilt dragen dat dit boek aankomende week in hun bezit is."

Bij email van 30 oktober aan de docent reageerden klagers daarop met: "Met ongeloof lazen we dat u van plan bent om het boek *muidhond* klassikaal te gaan lezen. Graag zouden * en ik op korte termijn daar een gesprek met u over hebben. Dit in het licht van het evangelie en de identiteit van de school."

De docent heeft daarop gereageerd met een email, samengevat inhoudend dat de christelijke school graag met leerlingen in gesprek wil over de wereld waarin veel mis is. De school is zich ervan bewust dat het boek een controversieel onderwerp bevat. School meent dat leerlingen juist via literatuur kennis kunnen maken met de wereld 'die misschien onbekend is bij hen, maar zeker realiteit is'. Door het boek klassikaal te lezen kan de school 'een moeilijk maatschappelijk onderwerp bespreken', waarmee de school hoopt 'bij te dragen aan de vorming van onze jongeren'. De volledige lessen zullen niet gevuld zijn met het lezen van het boek, dus (naam leerling) kan 'buiten het lokaal met een ander boek aan de slag' gaan. De reactie eindigt de school met: "We vinden het jammer dat het zo loopt, maar respecteren uw mening en de grenzen die u stelt".

Per mail reageren klagers daarop (samengevat) dat zij niet direct twifelen aan de goede bedoelingen van de school. De communicatie over het boek verzwijgt dat het gaat over iemand 'die kinderen misbruikt, met pedofiele gevoelens worstelt en dat deze gevoelens ook erotisch worden beschreven'. De mededeling van de docent aan ouders was 'zeer onvolledig', waarbij de opmerking: "Helaas is onze indruk nog steeds dat docenten kiezen voor een methode om zelf de zaken op de school te regelen en geen trek hebben in het meekijken van ouders".

Klagers halen in dit verband het 'enorme trauma van 18 jaar misbruik met leerlingen door een docent' aan en merken op: "Het zou zo maar kunnen dat ouders van nu, de misbruikten van toen waren". Klagers geven aan dat zij 'veel verdriet hebben over het telkens weer ontsporen en nu weer een nieuwe grens overgaan op het gebied van het gebied van de door God gegeven gave van de seksualiteit'. Op 11 november geeft de docent aan (naam leerling) aan dat hij kan bepalen of hij buiten de klas het andere, door hem gekozen alternatieve boek leest en later binnenkomt of tijdens het klassikaal lezen met zijn oortjes in de klas aanwezig zal zijn. Zij gaf ouders inzage in de keuzelijst voor dat alternatieve boek.

III. Standpunt van de school

In het verweer, ondersteund door de bijlagen daarbij, geeft de school aan dat in eerste instantie met hen zelf wordt gecommuniceerd bij leerlingen van 16 jaar en ouder. Desondanks hebben de docenten in dit geval ook de ouders geïnformeerd, en daarbij 'duidelijk aangegeven dat dit boek een pittig thema heeft'.

Op 4 november heeft een gesprek plaatsgevonden met klagers. Geconstateerd is dat zij en de school verschillend aankijken tegen de boekbespreking. Aangegeven is dat het klassikale lezen, vanwege het gesprek met klagers, een week is opgeschort. De school heeft aangegeven pedoseksualiteit verwerpelijk te achten, 'ook vanuit onze identiteit', en dat (naam leerling) een alternatief programma is aangeboden. Dat (naam leerling) een uitzonderingspositie krijgt, vindt klager moeilijk.

De school biedt het thema pedofilie aan 'vanwege de wettelijke taak om vorming over seksuele diversiteit en maatschappelijke actualiteit (burgerschap) aan te bieden', en ook 'vanuit het besef dat er onder ouders verschillende (christelijke) perspectieven zijn over controversiële thema's rond diversiteit'. Daags na het gesprek ontving de school een email 'met zeer grove beschuldigingen aan het adres van de betreffende docenten'. Vanwege het vergelijk door klagers met de op school voorgevallen misbruiksituatie, en omdat de lessenserie 'wordt vergeleken met een strafbaar feit'. Na deze mail ontstonden 'gevoelens van onveiligheid bij de docenten' en is de zaak gemeld bij de externe vertrouwenspersoon, de onderwijsinspectie en de bestuurder.

Klagers zijn uitgenodigd voor en gekomen naar een gesprek met de bestuurder en de directeur op 11 november. De bestuurder heeft 'respect voor de visie van de heer en mevrouw *', en geeft aan 'dat de docenten correct handelen vanuit het identiteitsdocument en dat zij leerlingen wijzen op meerdere perspectieven'. Hij kwalificeert het vergelijk naar de misbruiksituatie als 'volstrekt onacceptabel'.

In dat gesprek geeft de directeur aan bereid te zijn 'kritisch naar het eigen handelen te kijken en de communicatie te verbeteren waar dat mogelijk is'. Klagers maakten in dat gesprek geen excuses voor hun aantijgingen en benadrukten de in hun ogen gebrekkige communicatie van de school. De school geeft aan het onacceptabel te vinden ouders wel een boek aan te laten schaffen en 'de zorgvuldige begeleiding op school daarvan uit te stellen. Dat zou een onveilige situatie opleveren'.

Het is de taak van de school 'om te werken aan de vorming van onze leerlingen' en de verantwoordelijkheid van de school 'om onderwijskundige/pedagogische keuzes te maken bij bepaalde gevoelige thema's'. De 'manier waarop dat gebeurt en hoe dit bijdraagt aan een gewenste vorming van leerlingen is bij uitstek de taak van de school zelf, die past bij de professionele taak van de docenten'.

Juist omdat de boekbespreking schuurt met de identiteit, vindt de school het belangrijk dat ouders kunnen 'verwachten dat dit gebeurt vanuit de identiteit'.

De school vindt dat de ouders voldoende vooraf zijn geïnformeerd en dat het hier gaat 'om een professionele afweging die wel als christelijke school moeten kunnen maken'.

Onder toevoeging van voorbeelden schetst de school tenslotte dat klagers onzorgvuldig en kwetsend communiceerden met de school.

IV. Overwegingen van de Commissie

Ontvankelijkheid

De Commissie beperkt zich in haar oordeel tot gebeurtenissen die zich binnen 1 jaar vóór het indienen van de klacht hebben voorgedaan, hetgeen hier aan de orde is.

Bevoegdheid van de Commissie

Gezien de inhoud van de klachten is de Commissie bevoegd daarover te oordelen en advies te geven.

Het klachtonderdeel over het boek Muidhond van Ilse Schilperoord als zijnde in strijd met het opgestelde identiteitsdocument van de school

Ten aanzien hiervan overweegt de Commissie dat het, gezien haar taken en bevoegdheden, niet aan haar is om zich inhoudelijk uit te spreken over strijdigheid met de identiteit van een school.

Over dit klachtonderdeel doet de Commissie dan ook geen uitspraak.

Het klachtonderdeel over de tekortschietende communicatie en openheid aan de ouders in de voorlichting die de identiteit van de school raakte

Anders dan de school meent, ziet de Commissie dat de school uitgebreider had kunnen én moeten communiceren met de ouders over de inhoud van het boek en de wijze waarop inhoudelijk de behandeling vorm zou worden gegeven. Om diverse redenen is de Commissie van mening dat de school met de ouders van V5 over dit boek meer met de ouders van V5 over de genoemde thema's had moeten communiceren dan het een 'boek met een pittig thema' te noemen, aangevuld met de tip om desgewenst 'even dit Vlogboek bekijken':

- dat thema schuurt met, althans past niet direct binnen de kaders van de identiteit van de school, en lezing van het boek is dan letterlijk wezensvreemd in de school met een gereformeerde signatuur;
- ook los van de identiteit kan dat thema schokkerend zijn voor leerlingen, waardoor het gesprek thuis ook zou moeten kunnen worden gevoerd, aanvullend op die bespreking op school
- niet elke ouder zal naar het oordeel van de commissie de noodzaak of urgentie gezien of gevoeld hebben tot nader onderzoek van het boek, slechts op basis van de verwijzing naar vrij summiere YouTube review.

De commissie meent dat er niet zomaar van kan worden uitgegaan dat de leerlingen pro-actief over het boek en de behandeling ervan op school met hun ouders in gesprek zouden treden. Meer communicatie vanuit de school met de ouders over het boek, de behandeling daarvan in de klas en de context waarin de lezing en bespreking ervan zou plaatsvinden, met daarbij tevens de uitnodiging om dat gesprek thuis te entameren, had naar het oordeel van de commissie een constructieve werking kunnen hebben .

Dit klachtonderdeel acht de Commissie derhalve gegrond.

Het klachtonderdeel over de opschorting van het klassikaal lezen van het boek

Anders dan klagers menen vindt de Commissie niet dat de school het lezen van het boek moest of zelfs kon uitstellen, waarvoor zij de volgende omstandigheden van belang en dragend vindt:

- het boek was al aangeschaft en lezing ervan uitstellen zou in die zin onveilig kunnen worden, dat de begeleiding erbij door de docent dan niet meer (tijdig) zou kunnen plaatsvinden, als gevolg waarvan aanschaf en lezing alsnog onveilig of onverantwoord zouden kunnen uitpakken voor de leerlingen;
- de Commissie is het met de school eens dat het goed en vormend kan zijn en in die zin past in het voorbereid worden op de samenleving en het eigenstandig zich een mening vormen door leerlingen van het Voorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs, dat een boek met een dergelijk thema is gekozen en wordt gelezen;
- niet gezegd kan worden dat lezing van het boek niet past in het voor de leerlingen verplichte vak 'burgerschap';
- de Commissie meent dat de docenten dermate voldoende opgeleid, ontwikkeld en ervaren zijn, en dermate een professionele en pedagogische afweging kunnen maken, dat het verantwoord en voldoende veilig moet worden geacht om een boek met een dergelijk thema klassikaal te lezen, waarbij leerlingen er met hun docent en andere leerlingen, en vervolgens ook thuis, desgewenst over kunnen doorpraten en –denken;
- ook los van lezing in de klas, en gezien de actualiteit nu en/of later ervan, zouden leerlingen met het thema in aanraking kunnen komen, waarbij vervolgens bespreking onder leiding van een professional en in een groep minder voor de hand liggend zijn.

Dit klachtonderdeel acht de Commissie derhalve ongegrond.

V. Het oordeel van de Commissie

De Commissie is derhalve van oordeel dat de klachtonderdelen deels gegrond en voor het overige ongegrond zijn.

VI. Aanbevelingen aan het bevoegd gezag

Ingeval de school in de toekomst met ouders communiceert over dergelijke of soortgelijke gevoelige als in dit geval, raadt de Commissie haar aan om die communicatie dermate tijdig op gang te brengen, dat ouders een reële mogelijkheid hebben om daarop te reageren of met school in overleg te gaan, zonder dat er direct de druk van de ingeplande start van de activiteit is of gevoeld kan worden.

Aldus gegeven op 30 november 2020 door mr. H.C. Naves als voorzitter, de heren M. de Blaauw Med en M. Veldstra als leden, alsmede mr. F.P. Troost als secretaris.